COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 9.10.2024
COM(2024) 444 final

2024/0244 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția care urmează să fie luată în numele Uniunii Europene în cadrul Consiliului de miniștri OSACP-UE, în legătură cu adoptarea unor orientări comune pentru desfășurarea dialogului de parteneriat prevăzut la articolul 3 din Acordul de parteneriat dintre Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și membrii Organizației statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific, pe de altă parte

EXPUNERE DE MOTIVE

1. OBIECTUL PROPUNERII

Prezenta propunere se referă la poziția care urmează să fie luată de Uniune în cadrul Consiliului de miniștri OSACP-UE, în legătură cu adoptarea unor orientări comune pentru punerea în aplicare a dialogului de parteneriat prevăzut la articolul 3 din Acordul de parteneriat dintre Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și membrii Organizației statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific (OSACP), pe de altă parte („Acordul din Samoa”).

2. CONTEXTUL PROPUNERII

2.1. Acordul de parteneriat dintre Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia și membrii Organizației statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific

Acordul din Samoa urmărește să instituie un parteneriat politic consolidat între părți, în vederea generării unor rezultate reciproc avantajoase cu privire la interese care sunt comune și se intersectează, respectând totodată valorile comune ale părților. Acordul a fost semnat în Samoa la 15 noiembrie 2023 și se aplică cu titlu provizoriu de la 1 ianuarie 2024, în conformitate cu articolul 98 alineatul (4) din acord. Acordul va intra în vigoare după încheierea procedurilor interne respective ale părților, în conformitate cu articolul 98 alineatul (2).

Uniunea Europeană și toate statele membre ale acesteia sunt parte la acord[1].

2.2. Consiliul de miniștri OSACP-UE

Consiliul de miniștri OSACP-UE este un organism la nivel ministerial, instituit prin articolul 88 din Acordul din Samoa. Consiliul este alcătuit, pe de o parte, dintr-un reprezentant al fiecărui membru al OSACP la nivel ministerial și, pe de altă parte, din reprezentanți ai Uniunii Europene și ai statelor membre ale acesteia la nivel ministerial. Consiliul este coprezidat, pe de o parte, de președintele desemnat de către membrii OSACP și, pe de altă parte, de președintele desemnat de partea UE.

Printre funcțiile Consiliului de miniștri OSACP-UE se numără, între altele, adoptarea de orientări de politică și decizii pentru validarea aspectelor specifice necesare pentru punerea în aplicare a dispozițiilor acordului.

Consiliul de miniștri OSACP-UE adoptă decizii care sunt obligatorii pentru toate părțile, dacă nu se prevede altfel, sau formulează recomandări cu privire la oricare dintre funcțiile sale enumerate la alineatul 88 alineatul (4) din acord. Deliberările Consiliului sunt valabile numai în prezența reprezentanților Uniunii Europene, a cel puțin jumătate din statele membre ale Uniunii Europene și a cel puțin două treimi dintre membrii care reprezintă guvernele membrilor OSACP. Orice membru al Consiliului de miniștri OSACP-UE care nu poate participa poate fi reprezentat. Reprezentantul exercită toate drepturile membrului respectiv.

Consiliul de miniștri OSACP-UE poate, de asemenea, să ia decizii sau să formuleze recomandări prin procedură scrisă, astfel cum se prevede la articolul 88 alineatul (6).

[1] DECIZIA CONSILIULUI din 20 iulie 2023 privind semnarea, în numele Uniunii Europene, și aplicarea cu titlu provizoriu a Acordului de parteneriat dintre Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și membrii Organizației statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific, pe de altă parte, JO L, 2023/2861, 28.12.2023.

2.3. Actul avut în vedere de Consiliul de miniștri OSACP-UE

Articolul 3 din Acordul din Samoa invită părțile să poarte cu regularitate un dialog de parteneriat echilibrat, cuprinzător și substanțial în toate domeniile acordului, care să conducă la angajamente și, după caz, la acțiuni ale ambelor părți, pentru punerea în aplicare eficace a acordului. Acest dialog vizează schimbul de informații, promovarea înțelegerii reciproce și facilitarea stabilirii priorităților convenite și a agendelor comune la nivel național, regional și internațional, contribuind la intensificarea cooperării și a coordonării cu privire la chestiunile de interes comun și la noile provocări de pe scena internațională. Dialogul de parteneriat se desfășoară la cel mai adecvat nivel național, regional sau multinațional, valorificând pe deplin toate canalele posibile, inclusiv în contexte regionale și internaționale.

Consiliul de miniștri OSACP-UE adoptă orientări pentru punerea în aplicare a dialogului de parteneriat prevăzut la articolul 3 din Acordul din Samoa („actul avut în vedere”), cu scopul de a oferi orientări operaționale generale, menținând totodată flexibilitatea necesară pentru a permite o abordare personalizată a diferitelor contexte și niveluri de dialog.

Actul avut în vedere ține seama de învățămintele desprinse din dialogul politic purtat în temeiul articolului 8 din Acordul de parteneriat OSACP-UE anterior[2], care subliniază necesitatea: i) de a defini agende echilibrate și convenite de comun acord pentru dialogul de parteneriat; ii) de a asigura o abordare flexibilă și personalizată cu privire la regularitatea dialogului și punctele de pe ordinea de zi; iii) de a consolida implicarea societății civile și a sectorului privat, atunci când este posibil; iv) de a îmbunătăți sinergiile dintre dialogurile în materie de politică și cele politice, precum și între dialogul derulat la nivel național, regional și mondial; v) de a consolida monitorizarea comună.

Actul avut în vedere va deveni obligatoriu pentru părți, după adoptare, în conformitate cu articolul 88 alineatul (5) din acord, care prevede următoarele: „Consiliul de miniștri OSACP-UE adoptă decizii care sunt obligatorii pentru toate părțile, dacă nu se prevede altfel, sau formulează recomandări cu privire la oricare dintre funcțiile sale enumerate la alineatul (4), cu acordul comun al părților.”

3. POZIȚIA CARE URMEAZĂ SĂ FIE LUATĂ ÎN NUMELE UNIUNII

Comisia propune ca Uniunea să fie de acord cu adoptarea actului propus. Proiectul de act al Consiliul de miniștri OSACP-UE figurează în anexa la prezenta propunere.

4. TEMEI JURIDIC

4.1. Temeiul juridic procedural

4.1.1. Principii

Articolul 218 alineatul (9) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede posibilitatea adoptării unor decizii de stabilire „a pozițiilor care trebuie adoptate în numele Uniunii în cadrul unui organism creat printr-un acord, în cazul în care acest organism trebuie să adopte acte cu efecte juridice, cu excepția actelor care modifică sau completează cadrul instituțional al acordului.”

Conceptul de „acte cu efecte juridice” include actele care au efecte juridice în temeiul normelor de drept internațional aplicabile organismului în cauză. Sunt, de asemenea, incluse instrumente care nu au un caracter obligatoriu în temeiul dreptului internațional, dar care „au

[2] Acord de parteneriat între membrii grupului statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000.

vocația de a influența în mod decisiv conținutul reglementării adoptate de legiuitorul Uniunii”[3].

4.1.2. Aplicarea la cazul în discuție

Consiliul de miniștri OSACP-UE este un organism instituit prin articolul 88 din Acordul din Samoa.

Consiliul de miniștri OSACP-UE este invitat să adopte un act cu efecte juridice. Actul avut în vedere va avea caracter obligatoriu în temeiul dreptului internațional, în conformitate cu articolul 88 alineatul (5) din Acordul din Samoa. Actul avut în vedere nu completează și nu schimbă cadrul instituțional al acordului.

Prin urmare, temeiul juridic procedural al deciziei propuse este articolul 218 alineatul (9) din TFUE.

4.2. Temeiul juridic material

4.2.1. Principii

Temeiul juridic material al unei decizii adoptate în temeiul articolului 218 alineatul (9) din TFUE depinde în primul rând de obiectivul și de conținutul actului avut în vedere cu privire la care o poziție este luată în numele Uniunii. În cazul în care actul avut în vedere urmărește două obiective sau include două elemente, iar unul dintre aceste obiective sau elemente poate fi identificat ca fiind obiectivul sau elementul principal, iar celălalt obiectiv sau element are mai degrabă un caracter accesoriu, decizia adoptată în temeiul articolului 218 alineatul (9) din TFUE trebuie să se întemeieze pe un singur temei juridic material, respectiv cel impus de obiectivul sau de elementul principal sau predominant.

4.2.2. Aplicarea la cazul în discuție

Obiectivul principal și conținutul actului avut în vedere se referă la asocierea cu țări terțe, în special la continuarea punerii în aplicare a scopurilor și a obiectivelor Acordului din Samoa. Măsurile a căror adoptare este avută în vedere se referă la toate domeniile reglementate de Acordul din Samoa și vizează punerea în aplicare și aprofundarea în continuare a asocierii dintre părți. Rezultă că domeniul în care se încadrează prezenta decizie trebuie stabilit ținând cont de caracterul orizontal al acordului de asociere în ansamblul său și de un temei juridic material corespunzător care să acopere toate aspectele punerii în aplicare a Acordului din Samoa.

Prin urmare, temeiul juridic material este același cu temeiul juridic al Acordului din Samoa în sine, și anume articolul 217 din TFUE.

4.3. Concluzie

Temeiul juridic al deciziei propuse ar trebui să fie articolul 217, coroborat cu articolul 218 alineatul (9) din TFUE.

[3] Hotărârea Curții de Justiție din 7 octombrie 2014, Germania/Consiliul, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punctele 61-64.

2024/0244 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția care urmează să fie luată în numele Uniunii Europene în cadrul Consiliului de miniștri OSACP-UE, în legătură cu adoptarea unor orientări comune pentru desfășurarea dialogului de parteneriat prevăzut la articolul 3 din Acordul de parteneriat dintre Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și membrii Organizației statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific, pe de altă parte

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 217, coroborat cu articolul 218 alineatul (9),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

(1) Acordul de parteneriat dintre Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și membrii Organizației statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific, pe de altă parte („acordul”) a fost semnat la 15 noiembrie 2023, în conformitate cu Decizia (UE) 2023/2861 a Consiliului[4], și a intrat în vigoare cu titlu provizoriu la 1 ianuarie 2024.

(2) În temeiul articolului 88 alineatul (4) din acord, Consiliul de miniștri OSACP-UE poate adopta orientări de politică și poate lua decizii pentru a valida aspectele specifice necesare pentru punerea în aplicare a dispozițiilor acordului.

(3) Consiliul de miniștri OSACP-UE urmează să adopte orientări comune pentru desfășurarea dialogului de parteneriat în temeiul articolului 3 din acord.

(4) Este oportun să se stabilească poziția care urmează să fie luată în numele Uniunii, în cadrul Consiliului de miniștri OSACP-UE, întrucât orientările comune privind desfășurarea dialogului de parteneriat în temeiul articolului 3 din acord vor avea un caracter obligatoriu pentru Uniune.

(5) Actul avut în vedere urmărește să ofere orientări operaționale generale pentru aplicarea articolului 3, păstrând totodată flexibilitatea necesară pentru a permite o abordare personalizată a diferitelor contexte și niveluri de dialog,

[4] DECIZIA CONSILIULUI din 20 iulie 2023 privind semnarea, în numele Uniunii Europene, și aplicarea cu titlu provizoriu a Acordului de parteneriat dintre Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și membrii Organizației statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific, pe de altă parte, JO L, 2023/2861, 28.12.2023.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articol unic

1. Poziția care urmează să fie luată în numele Uniunii, în cadrul Consiliului de miniștri OSACP-UE, se bazează pe proiectul de orientări privind desfășurarea dialogului de parteneriat în temeiul articolului 3, care este anexat la prezenta decizie.

2. Corecturile minore cu caracter tehnic aduse proiectului de orientări comune pot fi acceptate de reprezentanții Uniunii în cadrul Consiliului de miniștri OSACP-UE, fără a fi necesară o altă decizie a Consiliului.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu
Președintele